

Kaunis katse

Kirkkoherra Teemu Laajasalo puhui Lastensuojelun Keskusliiton päivillä syksyllä 2014 kauniista, ymmärtävästä katseesta.

Siitä miten paljon on apua, jos pulassa oleva lastensuojelun asiakas kohtaa kauniin katseen.

Tällöin hän voi luottaa siihen, että hänen asioitaan käsitellään häntä kuunnellen ja yhteistyössä.

Mistä kaunis katse tulee? Voiko sitä opetella? Voiko sokealla olla kaunis katse?

Kaunis katse tulee sydäimestä. Ajattelen tässä sydäntä laajana kokonaisuutena ihmiseen vaikuttaneista arvoista. Siitä miten hän on elämässään kokenut ihmisyyden moninaisuuden.

Miten häntä on lapsuudessa tuettu ajattelemaan hyvää kanssaihmisistä ja suvaitsemaan erilaisuutta.

Ajatus, että kaikki kanssaihmiset ovat kauniita, on vaikea.

Tänä päivänä on vaikea ymmärtää uskonsotia käyviä kansakuntia, omahyväisiä liikemiehiä, koulukiusaajia, lapsen murhaajia ym.

Päivittäin joudun kysymään itseltä: onko näissä ihmisissä mitään kaunista?

Pystyisinkö suomaan kauniin katseen näille ihmisyyttä julmasti kohteleville kanssaihmisilleni?

Kuitenkin juuri äärimmäisen ahdingon kautta julmaan tekoon ajautunut ihminen tarvitsisi kauniin katseen. Juuri hänellä pitäisi olla oikeus parantua ja ymmärtää tekojensa merkitys.

Juuri hän ei ole koskaan elämässään oppinut itse katsomaan kauniisti - päinvastoin.

Olen tehnyt elämäntyöni vaikeasti vammaisten lasten parissa. He ovat olleet kansalaisia, jotka ovat syntymästään asti olleet yhteiskunnan marginaalissa. Usealla ei ole koskaan ollut mahdollisuutta oppia uusia asioita. Päivät ovat muodostuneet auttavista ihmisistä, jotka ovat huolehtineet elämää ylläpitävistä toimista. Hellät kädet ovat luoneet iloa. He ovat olleet toisten ihmisten armoilla. He eivät ole voineet valita. Heille kaunis, ymmärtävä katse on ollut elinehto.

Osa vammaisista lapsista on ollut sokeita. Olen nähnyt heidän varttuvan aikuisiksi. He eivät ole tienneet mitään kauniista katseesta, mutta silti omaavat tavan, jolla ihminen kohdataan arvostaen.

He ovat kuunnelleet ja aistineet kanssaihmissen tapoja toimia. Heidän on ollut pakko luottaa ja uskoa hyvään. Ellei olisi luottamusta, he olisivat täysin yksin.

Vammaisten ihmisten kautta me tiedämme, että kaunis katse ei ole pelkästään silmissä.

Se muodostuu äänestä, hengityksestä, tavasta koskettaa ja olla läsnä.

Sen voi oppia, vain toisten ihmisten kohtaamisten kautta, olemalla avoin ja vilpitön.

Parhaiten onnistuvat ne, jotka eivät kaihda vaikeita kohtaamisia. He, jotka menevät laitapuolen kulkijan kanssa samalle puistonpenkille, he jotka tervehtivät vammaista, he jotka lähtevät leikkiin mukaan.

Kaunista katsetta voi opetella. Voi myös testata itseään, osaanko katsoa.

Helpoin tie tähän harjoitteluun on lähteä mukaan vapaaehtoistyöhön. Voi matkustaa kauas kehitysaputyöhön, mutta voi myös tarjoutua jakamaan ruokakaseja köyhille.

Tärkeintä on nostaa katse ylös omista kengänkärjistä ja nähdä.